

## 6. Ungdomsuddannelser

### Ungdomsuddannelser

Ungdomsuddannelserne spiller en central rolle i forhold til at sikre en veluddannet arbejdsstyrke. Unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, er oftere i beskæftigelse og har højere produktivitet end personer, som udelukkende har en folkeskoleuddannelse.<sup>1</sup>

De centrale konklusioner i dette kapitel er:

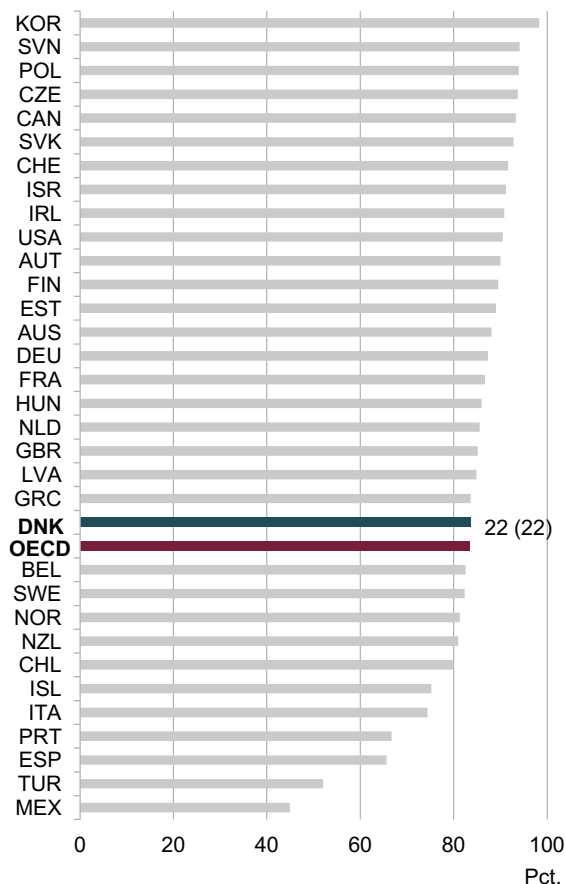
- I Danmark gennemførte 84 pct. af de 25-34 årige mindst en ungdomsuddannelse i 2015. Det er en stigning på 1,5 pct.-point i forhold til året før.
- Frafaldet på erhvervsuddannelserne er i 2015 på 50 pct. og har været stigende i en årrække.
- Nyuddannede med en erhvervsuddannelse er gennemsnitligt ca. seks år ældre i Danmark sammenlignet med andre OECD-lande.

#### Andel med ungdomsuddannelse

Ungdomsuddannelser påbegyndes som regel efter folkeskolen. Erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser er langt de største. Erhvervsuddannelserne kvalificerer primært direkte til beskæftigelse og til selvstændig virksomhed, men også til videregående uddannelse. Desuden bruges erhvervsuddannelserne i høj grad også til opkvalificering af arbejdsstyrken og omskoling. De gymnasiale uddannelser forbereder udelukkende til videregående uddannelser.

I Danmark gennemførte 84 pct. af de 25-34 årige mindst en ungdomsuddannelse i 2015. Det er en stigning på 1,5 pct.-point siden 2014. Danmark ligger på niveau med OECD-gennemsnittet og over Sverige, Norge og Island, som er lande, vi normalt sammenligner os med. I Finland er det derimod næsten 90 pct., der gennemfører en ungdomsuddannelse, se figur 6.1.

➔ **Figur 6.1** 25-34 årige med mindst en ungdomsuddannelse, 2015



Anm.: Se Factbook for metodemæssige problemer med opgørelsen.  
Kilde: OECD.  
Figurdata: [https://doi.org/10.23758/RVK\\_6](https://doi.org/10.23758/RVK_6)

Opgørelsen undervurderer den danske placering, da den er baseret på en spørgeskemaundersøgelse og ikke på registeroplysninger, som det ellers normalt gøres i Danmark, se Factbook.

#### Udviklingen i ungdomsuddannelserne

I 2016 var der flere, der søgte en ungdomsuddannelse end i 2006 (3 pct.-point). I en periode var tilgangen til de gymnasiale uddannelser stigende, mens tilgangen til erhvervsuddannelserne var faldende. Siden 2012 er andelen, der tilmelder sig de to typer af ungdomsuddannelser, stort set uændret.

Med erhvervsuddannelsesreformen fra 2014 er der opstillet et mål<sup>2</sup> om, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 pct. i 2025.

<sup>1</sup> Finansredøgørelsen 2014.

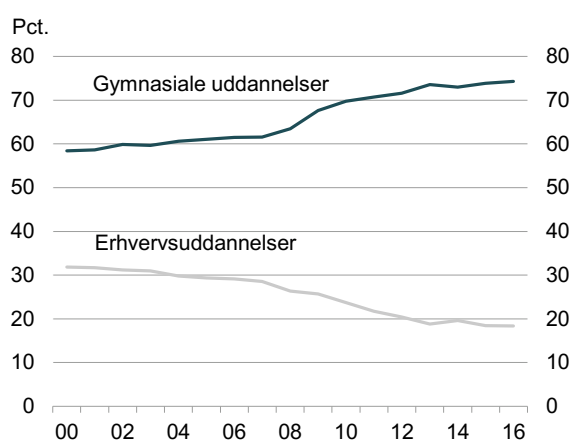
<sup>2</sup> Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, 24. februar 2014, Resultatmål 1.1.

## 6. Ungdomsuddannelser

I 2016 søgte 18 pct. en erhvervsuddannelse, mens 73 pct. søgte en gymnasial uddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse, se figur 6.2.

Mange erhvervsuddannelseselever påbegynder dog ikke en erhvervsuddannelse lige efter 9. eller 10. klasse. Det kan ses af, at flere end 70 pct. af de elever, der starter på en erhvervsuddannelse, er 18 år eller derover.<sup>3</sup>

→ **Figur 6.2** Tilmelding til ungdomsuddannelser direkte efter 9. og 10. klasse, 2000-2016



Kilde: Styrelsen for It og Læring.  
Figurdata: [https://doi.org/10.23758/RVK\\_6](https://doi.org/10.23758/RVK_6)

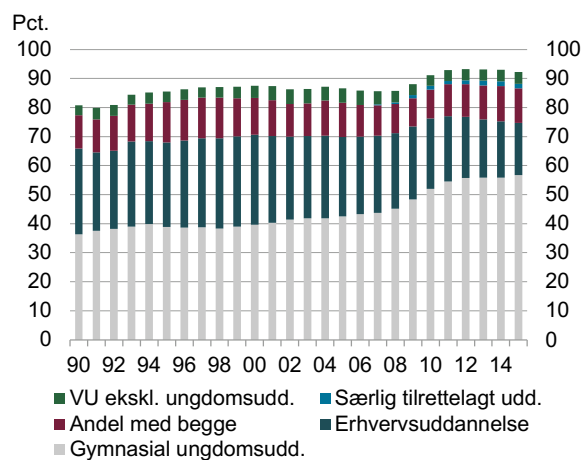
### Erhvervsuddannelser

Af dem der færdiggør 9. klasse i 2015, forventes 92 pct. at fuldføre mindst<sup>4</sup> en ungdomsuddannelse inden for de efterfølgende 25 år.

Trods det, at mange gennemfører en ungdomsuddannelse, vil der fremover komme færre faglærte. Fra årgangen, der har færdiggjort 9. klasse i 1990, til årgangen fra 2015, forventes andelen, der har gennemført en erhvervsuddannelse i løbet af de efterfølgende 25 år, at falde fra ca. 41 pct. til ca. 30 pct.

En del unge forventes fortsat at gennemføre både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse. Andelen ligger relativt stabilt på mellem 10-12 pct. af en årgang, se figur 6.3.

→ **Figur 6.3** Forventet gennemførelse 25 år efter 9. klasse, 1990-2015



Anm.: "Andel med begge" angiver den forventede andel af 9. klasseårgangen, der både gennemfører en gymnasial uddannelse og erhvervsuddannelse. "VU" står for videregående uddannelse. Baseret på profilmodellen 2015.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.  
Figurdata: [https://doi.org/10.23758/RVK\\_6](https://doi.org/10.23758/RVK_6)

### Frafald

Når andelen af unge, der gennemfører en erhvervsuddannelse er lav, skyldes det også, at der er et generelt stort frafald på erhvervsuddannelserne. Frafaldet på erhvervsuddannelserne er i 2015 på 50 pct. og har været stigende i en årrække.

En relativt stor del af frafaldet på erhvervsuddannelserne sker mellem grund- og hovedforløb. Nogle elever vælger derefter at starte forfra på en ny erhvervsuddannelse, nogle vælger en anden uddannelse og endelig er der nogle, der forlader uddannelsessystemet.

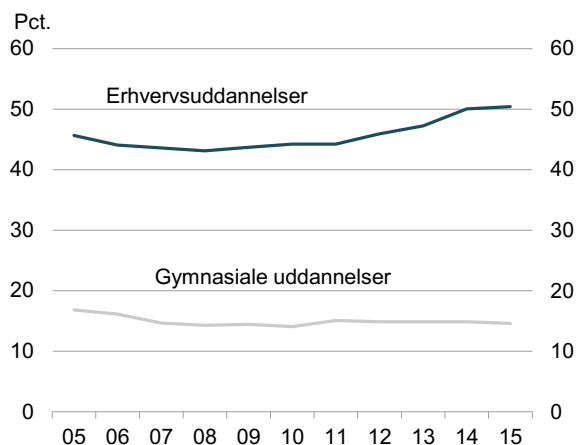
Der er stor forskel på frafaldet på henholdsvis gymnasieuddannelser og erhvervsuddannelser, idet frafaldet på de gymnasiale uddannelser er på 15 pct. og lidt lavere end for ti år siden, se figur 6.4.

<sup>3</sup> Kilde: Undervisningsministeriets databank.

<sup>4</sup> "Mindst en" angiver både, at nogle gennemfører mere end en ungdomsuddannelse og at nogle unge fuldfører en videregående uddannelse uden en registreret ungdomsuddannelse.

## 6. Ungdomsuddannelser

→ **Figur 6.4** Frafald på ungdomsuddannelserne, 2005-2015



Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Figurdata: [https://doi.org/10.23758/RVK\\_6](https://doi.org/10.23758/RVK_6)

### Praktikpladser

En af styrkerne ved vekseldannelsessystemet i de danske erhvervsuddannelser er, at elever gennem praktik får erfaring fra arbejdsmarkedet som fx at arbejde sammen med kolleger og betjene kunder. Langt hovedparten af de 78.000 elever, som er i gang med et hovedforløb på en erhvervsuddannelse, har en praktikplads. I 2015 er det ca. 87 pct. af eleverne.<sup>5</sup> Men tallet (og andelen) har i de seneste år været faldende.

En mindre del af eleverne, ca. 1.100, er i gang med en erhvervsuddannelse, der gennemføres uden virksomhedspraktik.

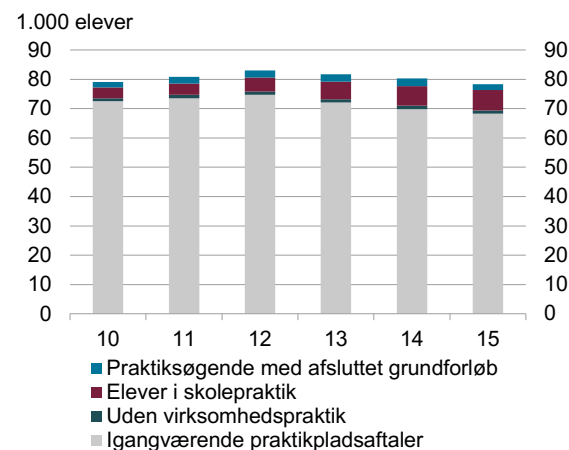
Af de resterende knap 9.000 elever, der er i gang med et hovedforløb, er knap 7.000 i skolepraktik, som er et supplement til praktikpladsaftaler med arbejdsgivere. Det svarer til ca. 9 pct. af eleverne. Denne andel er stigende.

Der er ikke tegn på, at elever, der har været i skolepraktik, er ringere stillet end elever, der har været i ordinær praktik. For flere af erhvervsuddannelserne gælder det, at elever, der har gennemført (dele af) deres uddannelse i skolepraktik, efterfølgende har tilsvarende beskæftigelsesgrad og erhvervsindkomst som sammenlignelige elever, der udelukkende har været i ordinær praktik.<sup>6</sup>

De resterende ca. 2.000 elever af de 78.000 elever, som er i gang med et hovedforløb, er praktikpladssø-

gende. Antallet af praktikpladssøgende er dog faldet med ca. 1.600 i 2015 i forhold til året før, se figur 6.5.

→ **Figur 6.5** Erhvervsuddannelseselever med afsluttet grundforløb, 2010-2015



Anm.: Opgørelsen af praktikpladssøgende vedrører elever med afsluttet grundforløb. Der registreres på nuværende tidspunkt næsten ingen praktikpladssøgende til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse. Opgjort ultimo året.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Figurdata: [https://doi.org/10.23758/RVK\\_6](https://doi.org/10.23758/RVK_6)

### Fuldførelsesalder

Nyuddannede med en erhvervsuddannelse er gennemsnitligt ca. seks år ældre i Danmark sammenlignet med andre OECD-lande, se Factbook. Hvis fuldførelsesalderen kan sænkes, vil de erhvervsuddannede være til rådighed for arbejdsmarkedet i længere tid. Derved øges gevinsten ved uddannelse både for den enkelte og for samfundet.

En af forklaringerne på den relativt høje fuldførelsesalder for erhvervsuddannede er, at de er væsentligt ældre, når de påbegynder deres uddannelse. Påbegyndelsesalderen på de gymnasiale uddannelser er ca. 17 år, mens gennemsnitsalderen ved påbegyndelse af et grundforløb på en erhvervsuddannelse er ca. 22 år i 2015, se Factbook. Årsagen til den relative højere påbegyndelsesalder på erhvervsuddannelserne skyldes blandt andet, at det kun er ca. 40 pct. af eleverne på erhvervsuddannelserne, der starter uden anden baggrund end grundskolen. Omkring 34 pct. har en afbrudt uddannelse bag sig, primært en afbrudt erhvervs- eller gymnasial uddannelse, mens 26 pct. starter med en anden fuldført uddannelse som baggrund.

<sup>5</sup> Inkl. SOSU og den pædagogiske assistentuddannelse.

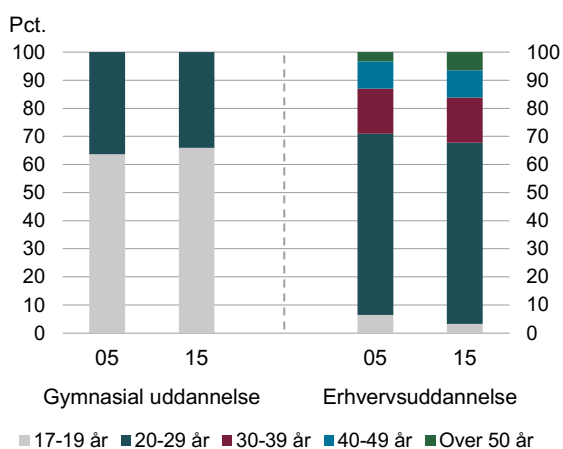
<sup>6</sup> De Økonomiske Råd, Dansk Økonomi, forår 2014.

## 6. Ungdomsuddannelser

Det medfører, at alderen ved fuldførelsen af erhvervsuddannelserne er væsentlig højere end for de gymnasiale uddannelser. Næsten to tredjedele af eleverne, der færdiggør en gymnasial uddannelse, er i alderen 17-19 år, og denne andel er steget siden 2005. Den resterende del af eleverne færdiggør gymnasiet, inden de er blevet 30 år.

Hovedparten af dem, der gennemfører en erhvervsuddannelse i 2015, er under 30 år. Mens knap en tredjedel er over 30 år, og ca. 2.000 færdiggør deres erhvervsuddannelse, når der over 50 år, se figur 6.6.

→ **Figur 6.6** Aldersfordeling for fuldførelse af ungdomsuddannelse, 2005 og 2015



Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Figurdata: [https://doi.org/10.23758/RVK\\_6](https://doi.org/10.23758/RVK_6)